

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadványban átvéve.
Egy évre 16 h.
Hagyódóra 4 -
Helyben hához hordva.
Egy évre 20 kor.
Hagyódóra 5 -
Hétköze postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Hagyódóra 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivételként
őnnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 1.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetők és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIII. évfolyam 16. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 január 19.

A svájci mozgósítás.

Általános feltűnést keltett a hivatalos bejelentés, hogy Svájc kiterjesztette a háború óta fennálló mozgósítást. Okszerű következménye volt ez annak, hogy a franciák és az olaszok a svájci határon csapatokat vontak össze.

Svájci oldalról hangsúlyozzák, hogy ezeknek a rendszabályoknak a leghigorubbán védelmi jellegük van, mert a köztársaság mindenáron meg akarja ővni semlegességét. Emlékszünk egy hasonló esetre a világháború folyamán, Hollandia katonai intézkedéseire, melyeket az angol partraszállási tervek tettek szükségessé. Az angol veszedelmet akkor ez a sakkhuzás elhárította, kérdés azonban, elegendő lesz-e most Svájcban a mozgósítás kiterjesztése az inváziós előkészületekkel szemben. Kétségtelen, hogy a francia hadsereg egy svájci területen keresztül véghezvitt átkaroló mozdulattal a német délkeleti szárnyat oldalba, sőt hátba tudná kapni, bár az is tény, hogy a németek ezzel a stratégiával szemben egy egyszerű frontváltoztatással könnyen védekezhetnek.

A franciák ilyen taktikáját azonban nagyon is megmagyarázza az a körülmény, hogy eddigi áttörési kísérletük eredménytelenek maradtak: a legirtózatosabb francia rohamok is véresen omlottak össze a német érefalon. Érthető, ha most át akarják karolni a német harc vonalat és pedig az egyetlen lehetséges módon: Svájcon át.

Svájc azonban nem Görögország s nem enged magával pacakázni. Semlegességét kész fegyverrel is megvédeni s ebben a védekező harcban minden tekintetben számíthat rá.

Mi mindig tiszteletben tartottuk Svájc semlegességét s ezt a legtalababbról sincs szándékunkban megsérteni. Ezt Svájcban is tudják s

dacára az entente sajtó rágalmainak, hivatalos helyen is többször elismerték.

A kik Svájc semlegességét megsértik, csak egy új, függetlenségét mindenkivel szemben megvédeni kész nemzetet fognak magukkal szemben találni.

Hivatalos jelentés a mozgósításról.

Bern, január 18. A körülmények lehetővé tették a szövetség tanácsnak, hogy a hadvezetőséggel egyetértésben a határokon jelentékenyen leszállítja a csapatállományok számát. Emellett azonban a szövetség tanács az év eleje óta megtette a szükséges óvintézkedéseket a második hadosztály mozgósítására, ugyancsak a negyedik és ötödik hadosztály még be nem hívott részének a behívására. A mozgósítás és a behívás napja január 25-ike. A szövetség tanács most is megvan győződve róla, hogy Svájc semlegességét mind a két hadviselő csoport teljes mértékben tiszteletben tartja a jövőben is.

Kiűritett olasz községek a svájci határon.

Zürich, január 18. Déli Svájc lapjai egybehangzóan jelentik, hogy Olaszországak déli Svájc mentén levő helyiségeit napok óta rendszeresen evakuálják. A reggeli lapok szerint a svájci határ mentén olasz területen feltűnő csapatösszpontosítások vannak folyamatban.

A svájci fővezér nyilatkozata.

Zürich, január 18. Wille tábornok, a svájci hadsereg fővezére úgy nyilatkozott a *Matin* berni tudósítója előtt, hogy a svájci hadvezetőség nem tulajdonít ugyan komolyabb jelentőséget azoknak a hírszéléseknek, amelyek úgy szólnak, hogy Svájc semlegessége veszedelemben forog, mégis kötelező óvatosságból megkettőztette a védelmi rendszabályokat, mert el van tőkölvé rá, hogy a svájci államszövetség becsületét és területi épségét minden áldozat árán meg fogja ővni.

A Bund a berni német követ és Hoffmann svájci szövetség tanács elnök nyilat-

kozata alapján megcsefolja azokat a forgalomba került híreket, hogy Németország meg akarja sérteni Svájc semlegességét, mert a német birodalmi kormány Svájc neutralitását nagyrabecsüli és tiszteletben fogja tartani. Ha csakugyan veszedelemben forog a svájci semlegesség — így ír a Bund — akkor sem Németországtól kell tartanunk. Egyébként a jelekből arra következtetünk, hogy Svájc semlegességét nem fenyegeti veszedelem.

Orosz támadások az Ojtozi-szorosban.

Berlin, január 18. A *Berliner Tageblatt*nak Gurok tábornok hadosztályánál időző haditűzoltója a következőket jelentette lapjának:

Az Ojtozi-utól északra levő Bolohannak rohammal való elfoglalását tegnap teljesre tettük, amennyiben a német és magyar-osztrák csapatok a sikert kibővítették azzal, hogy az innen 4 kilométerrel keletre eső Unguroanát is elfoglalták és még egy kilométerrel odébb is előrenyomultak egy fontos magaslati állás megszállásával. Az ellenség másnap es ellen a magaslattal ellen heves tüzet indított nehéz és könnyebb ágyúiból, sőt nagyobbnal erővel támadásra indult. Csak egyes helyeken bírtak állásainkba be nyomulni, azonban ellentámadással csakhamar az utolsó emberig kivetítettük őket.

Egy második támadásuk már vonalaink előtt összeomlott. Az ellenség mindkét alkalommal súlyos veszteséget szenvedett.

Az Ojtozi utól délre egy német tartalékozód magyar honvéd csapatokkal együtt alapos tűzérési előkészítés után rohammal elfoglalta a Cosma la Plostina magaslattal több, erősen kiépített egymásután következő állást és északkeleti irányban másfél kilométernyi területet nyert. A következő napon Slaniától északra, Chesulitól négy kilométerre egy újabb magaslattal foglaltunk el, miközben nagy zsákmányra tettünk szert.

— **Weberle a közvélemény tanács tagja.** Budapestről jelentik: **Weberle** Sandor megerősítette azt a hírt, hogy az Országos Közvélemény Hivatal tanácsában helyet fog vállalni. Szerinte a tanácsnak intézkedési hatásköre nem lesz, csupán a báró **Kürthy** elnök által eléje terjesztendő ügyekben fog tanácsot, véleményt adni. Semmi akadályát nem látja annak, hogy a konzultatív jellegű tanácsban részt vegyen.

A 18 évesek összeírása.

Január 19-től 31-ig.

A katonai ügyosztály felhívja az 1899. évben született összes népfölkelésre kötelezetteket, hogy összeírásuk végett Nagyvárad város területén állandóan tartózkodók

1917. január 19 napjától 1917. január 31-ig

Nagyvárad város katonai ügyosztályán (Városháza II. emelet 32. szoba) jelentkezzenek.

A vasutaknál (s közúti vasutak kivételével) és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemelési alkalmazásában álló egyének népfölkelési bejelentő szemlére leendő előállításuk, összeírásuk végett állandó tartózkodási helyük közszégi (városi) előjárósága által szolgálattal főnökségükhöz juttatott és ezek által nekik kiosztott népfölkelési igazolványi és utalási lapokat kitölteni és ezeket szolgálattal főnökségük útján 1917. évi január 18-ig az illető közszégi (városi) előjárósághoz visszajuttatni tartoznak.

A jelentkezés alkalmával a népfölkelésre kötelezettek netán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány igazolásul felmutatandó.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azon osztrák állampolgárok és bosznia hercegovinai tartományi illetőségű egyének, kik ezen felhívott korszályhoz tartoznak, hasonlóképpen iratnak össze és hivatalnak be bemutató szemlére, mint a magyar állampolgárok.

Az összeírásnál mindenkinek, aki a fennebb megjelölt évben született, (tehát nyilvánvalóan alkalmatlanok, eskőrosoknak, katonai vagy honvéd felülvizsgálaton elbocsátott összes egyéneknek is) meg kell jelenni.

Azon népfölkelésre kötelezettek, kik a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelkezetek papjelöltjei, vagy pedig kik végzett tanulmányaik alapján a véderőtörvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg igénynyel bírnak, sebbseli miaőséget a bemutató szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egyének — amennyiben az az alábbiak szerint szemlekötelesek — összeírásuk után az előjáróságnak később közléteendő rendelkezéséhez képest megjelölt helyen 1917. évi január 29-től február 10-ig terjedő időközben népfölkelési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezettetni s ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

A népfölkelési bemutató szemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát azon népfölkelésre kötelezetteknek is, kik a pénzügyőrségnél, a pósta és távirdeintézetnél, a határrendőrségnél, a szénbánya-munkásokoztagokban alkalmazásban állanak, továbbá azoknak, akik személyes hadiszolgálatra kirendeltettek és végül a vasutaknál és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemelési alkalmazásában állanak.

Nem tartoznak megjelenni a népfölkelési bemutató szemlén: a) a nyilvánvalóan

alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb vagy kéz hiánya, mindkét szem vaksága, siketnemaság, hülyeség, bírólleg kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség; — b) az egyéb elmebeteggek, amennyiben fogyatkozásukat a szemlebizottság előtt okmányilag igazolni képesek; — c) akik a hadsereg, honvédség vagy csendőrség kötelékéből katonai (honvéd) felülvizsgálat útján 1916. évi november 30-iká után bocsátottak el.

Azon népfölkelésre kötelezett, a ki összeírás végett elrendelt jelentkezési kötelezettségnek nem tesz eleget, az 1915. évi II. t. c. 5. §-a értelmében 15 napig tartható elzárással és 200 koronáig terjedhető pénz büntetéssel büntetetik, — a ki pedig a népfölkelési bemutató szemlére szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig tartható börtönnel büntetettik.

Öriási munka a föld alatt.

180,000 darab élelmezési jegyet állítanak ki.

A városháza Tseky utcai részének alagsorában, ahol a városi levéltár van elhelyezve, nagyszabású, sorsány munka folyik. A molyok birodalmának eszedjé: a munka zaja veri föl.

A hosszú asztaloknál, szines karton lapok ezrei között néhány nő és 30 tanító dolgozik, hogy a város élelmezésének zavartalan menetét előkészítsék.

Bejelentő cédulák, rovatos ivék, élelmezési jegyek között állítják ki a jegyeket, kinek mi dokál ki ezután, hogy jusson is, maradjon is mindenkinek elég élelem.

Ezuttal a zsir, kávé, eukor, pótkávé, tea és burgonya jegyeken dolgoznak. Mindegyik élelmiszerre más más színű kártya van.

A novemberi bejelentések alapján töltik ki a jegyeket. És pedig akként, hogy a megállapított heti adag alapján leszámítanak az összeírás óta elmúlt 9 hétre járó mennyiséget, mint a január végéig elfogyasztott élelmiszert s az ezen felüli készletnek megfelelő időre járó szelvényt lemeztik. Tehát ki-ki csak ha a készlete elfogy, veheti igénybe az élelmiszer jegyet.

Ennek a nagy munkának keresztülvitele hónapokat venne igénybe, de hogy februárra mindenkinek megkapja az élelmezési jegyét, könnyen áttekinthető táblázatokat készítettek, amelyek alapján minden számítási művelet nélkül, egy rátekintésre tisztában van, hogy kinek a lapjából hány szelvényt kell lemeztetni. Csak ezzel a praktikus eljárással vihető keresztül gyorsan az öriási munka.

Igy is csak úgy tudnak megbirkózni a munkával, hogy féljészakán át dolgoznak. A legtöbb tanító éjjel 12, vagy 1 óráig végzi az idegölő munkát.

Minden család részére külön borítékba helyezik az élelmezési jegyeket s lebslyegzés után kézbesítik.

Az élelmezési hivatal a jegyek székül-

désével egyidőre kemény munkát ad a postának.

Az eddigi kenyér és lisztkönyvek egyelőre február elseje után is érvényben maradnak.

Gerő Ármin vizsgálatot kért.

Országos megütközést keltett az a kép, melyet dr. Dajka Endre rendőrkapitány adott a nagyváradai rendőrség állapotáról a minap lezajlott bírósági tárgyaláson. Dr. Dajka sokat elmondott, még többet sejtetett ezekről az állapotokról azokban az indítványokban, melyekben a valódiság bizonyítását kérte az ezekkel az állapotokkal összefüggő tényekre.

Ha a bíróság elrendelte volna a bizonyítást, akkor a rendőrségi irattár nagy része a bíróság elé került volna. A bíróság azonban — nagyon helyesen — szűk körre szorította a bizonyítást s csak a dr. Gerő Gusztávval összefüggő tényekre engedte meg a bizonyítást.

Az elhangzott vádak azonban tisztázni kell, hogy mennyiben felelnek meg a valódiságnak. Ezeket a vádak nem lehet halgattással mellőzni s Gerő Ármin főkapitánynak alkalmat kellett adnia fellettes hatóságának, hogy ezeknek a vádaknak alposságáról, vagy alaptalanságáról bizonyosságot szerezzon.

Gerő Ármin meg is felelt a közzéle-mény e jogos várakozásának s alábbi levelebe értesít minket, hogy dr. Csiffra Kálmán főispántól kérte a legszélesebb körű vizsgálat megejtését a rendőrségnél.

A levél a következő:

Tekintetes Szerkesztőség!

Dr. Dajka Endre rendőrkapitány az e napokban ellenséges lefelytatott sajtópöre tárgyalásán személyem és hivatali működésem ellen irányuló több konkrét vádat, a vezetésem alatt álló rendőrség ellen pedig a ténykörülmények megnevezése nélkül általánosságban hozott fel súlyos vádakot.

Mint hogy e vádakot a kir. törvényszék bizonyítási anyagul föl nem vette, nehogy azok vizsgálat nélkül maradjanak, mai napon felterjesztést intéstem dr. Csiffra Kálmán ur ö Máltóságához, mint felsőbb felügyeleti hatóságomhoz, kérve, hogy az országszerte nyilvánosságra jutott vádak tisztázása érdekében a rendőrségnél a legszélesebb körű vizsgálatot megejtteni méltóztatásék.

Jelen soraim közlését kérve és megköszönve, vagyok tisztelettel:

Gerő Ármin,
rendőrfőkapitány.

Öszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltök, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógymárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

Meghiusult orosz támadások.

Sikeres vállalkozások.

Keleti harctér. Budapest, január 18. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy harcvonala. Dobrudzsában orosz tüzéség lőtte Tulceát és Isateát.

József főherceg vezérezredes hadseregharcvonala. A Putna- és a Susita-völgy között egy kis vállalkozás teljes sikerrel járt. Egy tisztet, 230 főnyi légénységet és 1 gépfegyvert szállítottunk be. Az ojtózi uttól délre tüzéségi és gépfegyver tüzelésünkben erős orosz támadások összeomlottak.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Volhyniában fokozott tüzéségi tevékenység.

Olasz harctér. Budapest, január 18. (Hivatalos.) A Karszt fensíkon és a Wippach-völgyben tegnap is erős tüzéségi tűz volt.

Délkeleti harctér. Budapest, január 18. (Hivatalos.) Nincs különös esemény.
Hófer

Olasz ágyuk Svájc határán.

Budapest, jan. 18. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik. A Berner Tageblattnak jelentik Párisból: Az Echo milánói távirata szerint az olasz hadvezetőség a svájci határ megerősítésén dolgozik. Lövészárkokat ásának és mindenütt sáncokat emelnek és ágyúütegeket állítanak fel. Számos határmenti olasz községet kiürítettek, a többi közt Comoból is eltávolították a polgári lakosságot.

Hódításunk az 1917. év elején.

552147 négyzetkilométer hódítás, 29131 négyzetkilométer elvesztett terület.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az 1917. év elején megszállva tartottunk Belgiumban 29000 négyzetkilométert, Franciaországban 22310 négyzetkilométert, ezzel szemben Németországnak az ellenség által megszállott területe 900 négyzetkilométert tesz ki. Többi hódításaink így oszlanak meg:

Oroszországban	280750	négyzetkilométert
Romániában	100000	" "
Szerbiában	85267	" "
Montenegróban	14180	" "
Albániában	20040	" "

Ausztriának területéből az ellenség 28231 négyzetkilométert tart megszállva.

Az internált görög hajók sorsa.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) A Matin jelentése szerint az athéni kormány lépéseket tett a négyes szövetségnél, hogy az antant kikötőkben internált görög hajókat engedjék szabadon.

A spanyol király — békehírnök.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A párisi Excelsior jelenti Madridból: Dató spanyol miniszterelnök egy lakomán feltűnést keltő beszéd keretében többek között a következőket mondta:

— Valamelyik, — többé-kevésbé távoli napon — királyunk nagy tekintélyt fog szerezni nekünk, amennyiben az emberiség üditére békehírnökként fog szerepelni.

Az Excelsior ehhez hozzá fűzi, hogy Dató miniszterelnök tartózkodó magatartásáról ismeretes s így szavainak különös jelentőséget lehet tulajdonítani.

Hadügyminiszter változás Oroszországban.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Bjelajev tábornokot a cár hadügyminiszterre nevezte ki Suvajev hadügyminiszter helyébe.

Üres árkokat támadnak az angolok.

Barlin, január 18. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy harcvonala. Loosnál egy angol robbantást roham követett, amikor is az ellenséget elkeseredett közelharcba gyorsan visszavetettük. Január 12 ról 13 ára virradó éjjel a Serre melletti harcok után az előállításoknak azokat a részeit, amelyeket megtartottunk, tervszerűen és az ellenségtől meg nem zavarva kiürítettük. Ez időtől kezdve az ellenség az elhagyott üres árkokat erős tüzelés alatt tartotta, tegnap azután megtörtént az angolok vak támadása, melyet vártunk, s a mely a támadónak súlyos veszteséget okozott.

Tízszeres erővel támadnak az oroszok.

Mindenütt visszaverjük őket.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. Sok szakaszon jelentékenyen feléledt a tüzéségi tevékenység. Crapintól északra orosz csapatok tízszeres erővel benyomultak egy előretolt táboriörs állásába, amely azonban újra birtokunkba került. Más helyeken visszavertünk portyázó különítményeket és járőröket.

József főherceg vezérezredes harcvonala. Mialatt az ojtózi uttól délre nagy orosz erők támadása tüzéségi és gépfegyver tüzelésben összeomlott, a Susita és Putna völgy között sikerült nekünk meglepő előretöréssel az ellenség állásából 1 tisztet 230 főnyi légénységet és 1 gépfegyvert beszállítani.

Tulceat és Isateat lövik az oroszok.

Mackensen vezértábornagy hadosportja. Dobrudzsában néhány napja orosz tüzéség lövi Tulceát és Isateát. Számos lakos, főleg asszony és gyermek meghalt.

Macedóniai front.

Szórványosan csekély tüzéségi tevékenység.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Ki lesz Lansing utóda?

Berlin, január 18. Ideérkezett jelentések szerint megerősítést nyert az a pétervári hír, hogy Lansing államtitkár le akar mondani. Lansing szándékának nincsenek politikai okai, hanem e lépésre csak az indítja, hogy egészségi állapota egy idő óta nagyon megrendült és hogy ügyvédi tevékenységét ismét meg akarja kezdeni, hogy pénzügyi helyzetét javítsa. Azt hiszik, hogy utóda F. L. Polk, a külügyminiszterium első hivatalnoka lesz.

Füllenteni

kétféleképpen lehet. Vagy úgy, hogy az ember valótlanokat mond, vagy úgy, hogy csak a félígszóságot mondja el, a másik felét pedig elhallgatja s emellett úgy adja a bankot, mintha mindent tárgyilagosan elmondott volna.

A ma uralkodó üzletsajtó nemcsak az első, hanem az utóbbi módon is szeret adós maradni az igazságnak, különösen mikor keresztényekről van szó. Az agyonhallgatás taktikájában valóságos ezermester ez a sajtó. Apróságokat feltuj, a legnagyobb dolgokra fátályt vet. Mendel Frankel egy galiciai faluban orvosi és uzsora miatt fogságba kerül s ott kőszerszót követel, de nem kap, erre fél Európa sajtója felordít s „törvényes gyilkosságot” emleget. Viszont a keresztényeken ejtett sérelmekről hallgat.

A püspökök és főpapok hatalmas alapítványairól csak a katolikus lapok írnek, hogy kórházakat rendeznek be, csak ezeknél olvasható. De ha egy kupléíró száz koronát ad valamire, azt félmillió ujságpéldányban a hírtovát közepén nyugtázza és kürtöli Az Est.

Mi milliókat áldozunk közöslokra, a magyar közművelődés felerészben papi pénzből él, s erről alig olvasunk az üzleti lapokban elvéve is valamit?

Erdélyben a nagysinkai katolikus pap meghalt a hazáért, mert nem akarta az oláhok előtt megtagadni magyar érzületét. Ki irt erről? A katolikus apácák fehér seregének, az irgalmasság angyalainak szóval nem méltatható önfeláldozásáról, ápolásáról soha egy szó sincs. Színésznőkről, komédiásokról, kabarékról, szennyirókról hasábszámra írnek. De igaz, azt is, hogy erőszakkal térítgetnek s hajszát rendeznek a katonák lelkére.

A pénzintézetek befektetéseszerű jótékonykodásáról bőven ír ez a sajtó, de a jesuiták 100 ágyas kórházáról, 100 gyermekes napközi otthonáról semmit.

A keresztény irodalom, tudomány művészet ezek szemében nincs. Minden éretlen firkászgyerekeknek, minden mutatóványosnak, minden szemérmetlen táncosnőnek hasábszámra adnak, de a keresztény irodalom, tudomány nagyszerű és csöndes munkáját agyonhallgatják. Óriási reklám jár ki a Fidibusztól a Nemzeti színházba tolatkodó strébernek, de egy Fényit, Rudayánszkyt, Mindszentit siri csendbe és feledésbe meríti. Említi-e ez a sajtó, hogy a legjobb magyar középiskolák a szerzetes gimnáziumok, a legjobb néprevelő ma is a templom, a lelkipásztor és a hitoktató.

De arról sem, hogy az alkohol hogyan pusztít falun, mit csinál a kórosza, az ifjúság és a nép megmételtyezéséről is hallgat, a szennyiratokról, a mozikról s a rossz színházakról sem beszél. A nép rettenetes kiszorulásáról, a mesterséges ártágyításáról, a bankok uzsoráiról nem olvasunk a lapokban, csak a „klerikálizmus elleni védekezéséről.”

Nemcsak hazudik ez a sajtó azaal, amit mond, hanem azzal is, amit elhallgat.

Or felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondnoki irodában. Sas-passage 24 száma lépcső.

Tejhamisításért két hónapi elzárás.

Azonkívül 600 korona pénzbüntetés.

Nem egyszer megirtuk már, hogy Czeglédy István rendőrbíró erős kézzel fogott hozzá a tejhamisítók letiprásához. Egymás után bossája ki a szigorubból szigorubb, de minden esetre igazságos ítéleteket. Annyi bizonyos, hogy az utóbbi időben nagy láb on éltek a tejhamisítók, a szegény vevő közönség elrontott, élvezhetetlen vizet vett drága pénzben, s éppen elérkezett az idő a további tulkapások megakadályozására.

Czeglédy rendőrbíró hamarosan nyakára hágott a tejhamisítóknak, s nemcsak pénzbüntetéssel sújtja őket, hanem elzárással is. Különösen szigorú büntetésben részesülnek azok, akik hasonló kihágásokért már voltak büntetve.

Tegnap eddig még nem tapasztalt szigorú büntetést szabott ki a kihágási bíróság egy tejhamisítóra.

Id. Murvai Mihály fogyvásárhelyi lakos — amint a városi vegyvizsgáló állomás megállapította 30 százalék vízzel kevert tejet hozott forgalomba.

Miután Murvai előzőleg már kétszer volt büntetve hasonló eset miatt, Czeglédy István rendőrbíró 2 hónapi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte el a megátalkodott tejhamisítót. Azonkívül elrendelte a rendőrbíró, hogy az ítéletet elrattentő példaul Fogyvásárhely községben dobszóval hirdessék ki, nemkülömben elrendelte jog erőre emelkedés után az ítélet hírlapi közlését is.

A kenyér árának felemelését kérik a sütők.

Nem kapunk több lisztet.

A város két vezető férfija Rimler Károly polgármester és Lukács Ödön főjegyző tudvalevőleg a közéletmezés kérdésében felutaztak a fővárosba. A főjegyző szerdán délután, a polgármester pedig tegnap este érkezett haza.

A város vezetőinek utazása jórészen a kellő eredménnyel járt.

A városnak kutalandó lisztkontingenst nem emeli fel az Orsz. Közéletmezési Hivatal, sőt az eddigi havi 50 vagon lisztet is akként adják ki ezután, hogy 42 vagon buzalisztet és 8 vagon tengerilisztet kap a város.

Az erdélyi menekültek részére kiadott lisztet azonban pótolni fogja bíró Kárthy Lajos, aki különben megígérte a főjegyzőnek, hogy a sertések hizalására Fajérmegyében vásárolt tengerikészletet, amelyet a rekvirálásnál zár alá vettek, feloldja a zár alól s így Nagyvárad hozzájut az általa megvásárolt tengerihez. 20 vagon zabot is kilátásba helyezett a Közéletmezési Hivatal Nagyvárad város lóállománya részére.

A kenyér árának felemelése.

A nagyváradai sütőiparosok már régebben elégedetlenek a város által megállapított kenyérárakkal. Azt állítják, hogy a mai viszo-

nyok mellett alig van valami minimális bázison a kenyér előállításánál és eladásánál. A kenyérsütéshez nem kapnak elég munkacéret s a rendelkezésre álló munkásokat igen magasan kell fizetniük; azonkívül a sütéshez szükséges tűzifa ára olyan magas, hogy képtelenek a mai megszabott kenyérár mellett megfizetni. A legtöbb sütőiparos a jobb időben szerzett vagyonát kénytelen apasztani, hogy a kenyérsütést, a jövő reményében, fenntarthassa.

Tegnap délután deputációba mentek Lukács Ödön főjegyzőhöz, mint az élelmezési ügyosztály főnökéhez s panaszukat szóval is előadták, majd átgyújtották a kérvényt, a melyben a kenyér árának felemelését kérik, hogy becsületes munkájuk után maguk és családjuk megélhetését biztosíthassák.

Lukács Ödön főjegyző válaszában rámutatott, hogy a kenyér árát a miniszteri rendelet állapítja meg, a liszt árához számítandó percentben. A felhozott iadokokat mérlegelni fogja s amennyiben a közérdekkel összeegyeztethető, a kérelem részben vagy egészben való teljesítése elől, amennyiben tőle függ, nem zárkózik el.

Dús László, mint védő.

Dús László a város nyugalmazott tisztifőügyésze, a Kath. Kör alelnöke, a kiváló író, tegnap megjelent a törvényszéken s védett egy hasonlóan hetvenesen tul járó vádlottat. Szép és megható öregségének erejében ült le a védői asztalhoz a hajdan harcos férfi, akinek visszaemlékezéseire a Tiszántúl hasábszámú várokozna s arra a történeti regényre, amelyen évek óta dolgozik ez a sokoldalú s nagyszerű író.

Az eset, amely őt felhozta Seress Barna tanácsosa elé, (Persz Faranc és Vajnovszky Vince bírák, Farkas István ügyész, Szentpály Zsigmond jegyző) az, hogy Deák Sándor Kiskerekiben akkor lépett ki a tornácra, mikor a kapun belépett Jeremiás, a koldus. Deák nem tudta, hogy a menyaeletti a kutyát, de azért rászólt:

— Várjon kiat, ne jöjjön be, kap valamit.

A koldus éhes lehetett, Székelyhidről jött s beljebb ment. A kutya, amelynek a szájáról levették a szájkosarat, kirohant s úgy megharapta Jeremiást, hogy pár hétig feküdt bele.

A tanu igazolta, hogy a kutyán szájkosár szokot lenni s a Deák menyae vette le azt róla.

Dús László védőbeszédében elmondta hogy a kutya a közösi házi tartásban nélkülözhetetlen.

Farkas István ügyész a vádat elejtette, s így az eljárást megszüntették az öreg Deák ellen.

Tudakozódtunk a történeti regény felől, mire Dús László így felelt:

— Az Athenaeum kijelentette, hogy csak budapesti írótól ad ki történeti regényt.

No igen, mert csak a Newyork kávéházban tudnak történeti regényt írni jaszsi nyelven. A vidéken nem hit nem?

x **Felcsakították** **MOXIN** biztos szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskérőlag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/E.

Két milliós hadseregyesalás Bécsben.

50 ember letartóztatása.

Bécsből jelentik: Napok óta az osztrák császárvárosban egy szenzációs szállítási csalásról beszélnek, melyről a következő részletek váltak eddig ismeretessé:

A hadseregszállítási csalásnál egyformaképpen hivatalos személyiségek, bécsi és vidéki nagykereskedők vannak kompromittálva. Egyelőre harminc személyt tartóztattak le és több mint félmillió koronát foglaltak le. Egy személyiségtől, aki a legsúlyosabban van az ügyben kompromittálva, 400,000 koronát foglaltak le. A konzorcium gabona- és takarmányszállításokat vállalt a hadsereg számára, a szállítványokat szabályszerűen adták át, de az elszállításnál igen jelentékeny súlymennyiséggel megrövidítették a katonai kincstárt.

Az így szerzett mennyiségeket, melyek hosszabb időn keresztül hatalmas raktárakba növekedtek, magán cégeknek adták el, még pedig olcsón, maximális áron alul és gyanús körülmények között, úgy, hogy az is kiderült, hogy azok, akik megvásárolták ezeket a raktárakat, színtén tudták, vagy tudniuk kellett, hogy azok lopott holmik. Ausztria egyik legnagyobb szállító cégének bécsi főnöke Wetzler Richard is terhelve van a bűnügyben. A szállítót le is tartóztatták. Terhelve van azonban a Kitzler híres bécsi szállító cég főnöke is.

A szállítási csalás újabb részleteiről a következőket jelentik Bécsből: A nyomozás ma délutánra újabb részleteket hozott fel színtre és e szerint a nagy szállítási csalás még hatalmasabbá vált, mint azt eleinte hitték. Azt hitték, hogy a kár mindössze egymillió korona lesz, most kiderült, hogy több mint két millió korona. Folytonosan nő a letartóztatottak száma is. Eddig ötven embert tartóztattak le.

Különösen a kukoricát, rizst, érbak és kávé szállítása körül történtek a visszaélések. Már november hónap közepén letartóztatták a bűnszövetkezet első tagjait. Két magasrangú hivatalnok volt, akik két waggon zabot tulajdonítottak el. A letartóztatottak kihallgatásánál olyan részletek kerültek napvilágra, amelyek azt eredményezték, hogy a két vasúti hivatalnoknak büntérsai vannak. A büntégy terjedelme azóta folytonosan emelkedett és mind nagyobb hullámokat csapott, melyek mind több és több előkelő kereskedőt és szállítót sodortak magukkal. Mint eddig ismeretes, a letartóztatottak között van: Wetzler Richard, Ausztria egyik legnagyobb szállító cégének főnöke, Schmolga Miksa az Élelmiszer Részvételársaság igazgatója, a Kitzler cég főnöke, a floriantorfi kenyérgyár igazgatója, Schmalze Jenő és ennek a gyárnak hat hivatalnokai.

*** Az Országos Közélelmezési Hivatal alelnöke.** A báró Károly Lajos elnöki tiszte mellett szervezett Országos Közélelmezési Hivatal alelnökévé a miniszterelnök Osztrólczy Géza nyugalmazott főispánt nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap tegnapi száma közli.

..HIREK..

*** A Katholikus Népszövetség** 1917 január 21 én, vasárnap a Katholikus Kör Szent László termében a nagyváradi Katholikus Növédő Egyesület anya- és csemetevédő intézetének gondozásában álló hadiárva és hadbavonultak családtagjai javára ünnepélyt rendez. A részletes műsor a következő:

1. *Boieldieu*: Nyitány a Fehér asszony című operából. Előadja a 70. gyalogezred zenekara.

2. *Műdalok*. Éneklő S. Nyisztor Albertné Hannig Vilma, zongorán kíséri Resch Mihály.

3. *A háború és a szenvedés*. Beszéd. Tartja Mellau István.

4. a) Goldmark: Menyasszony éneke b) Grieg: Törpék bevonulása. Előadja a 70. gyalogezred zenekara.

5. Nagy kettős az Aida operából. Éneklő dr. Krüger Aladárné Hannig Mici és S. Nyisztor Albertné Hannig Vilma. Zongorán kíséri Resch Mihály.

6. Schubert: Marys dal egyveleg. Előadja a 70. gyalogezred zenekara.

Az ünnepély pontosan délután 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincs, de szíves adományok köszönettel fogadják.

Felkeltett helyek a Kath. Kör háznagyánál naponta este 6 órától előre megváltatottak.

Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtáznak.

*** Dr. Lutter János — jogakadémiai rendes tanár.** A hivatalos lap tegnapi száma közli: Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Lutter Jánost, a nagyváradi jogakadémián a jogtörténelem és egyházjog nyilvános rendkívüli tanárát, a törvényszerű illetményekkel nyilvános rendes tanárrá kinevezem. Kelt Reichenauban, 1917. évi január hó 2 án. Károly s. k., Jankovich Béla s. k.

*** A Katholikus Népszövetség közgyűlése.** A Katholikus Népszövetség folyó évi január hó 21 én, délután 4 órakor tartja évi közgyűlését Budapesten a régi országház (Főherceg Sándor utca gyűléstermében).

Tárgysorozat: Elnöki megnyitó Tartja: Rakovszky István v. b. t. t., országgyűlési képviselő, a Katholikus Népszövetség elnöke.

Évi jelentés. Előterjeszti: Haller István, országgyűlési képviselő, főtitkár.

Pénzügyi számvizsgáló bizottsági jelentés, tisztújítás.

Birtokpolitikai irányelvek. Dr. Blaskovics Ferenc apátkanonok, a Délmagyar-országi Földművelő Egyesületének elnöke.

A nép jelentősége és részvétele az államéletben: dr. Ugras Gábor országgyűlési képviselő.

Mit tegyünk a katolikus autonómiaért?: dr. Takács Menyhért jászóvári prépost, főrendiházi tag.

*** Sebesült és beteg tisztek jelentkezése.** Mindazon tisztek (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a harcterről visszatérve, betegségük miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek f. évi január 26-án d. e. 10 órakor (Kossuth Lajos-u 15/a

I. em.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Félőpp Artur altábornagy, állomásparancsnok.

*** Nem emelik a hadisegélyt.**

Egyik lap azt írja, hogy a pénzügyminisztérium az összes pénzügyi hatóságokhoz és szervekhez leiratot intézett, amelyben sürgeti, hogy a hadisegély ügyét vegyék baható tanulmányozás alá s észleleteikről tegyenek sürgősen jelentést, mert a kormány emelni szándékozik a hadisegélyt. A kormány, mint értesülünk, nem bocsátott ki ilyen rendeletet, s ez a hír a pénzügyminisztériumnak 1915 március havában kibocsátott közrendeletével azonos, de két évvel későbbi dátummal ellátva. A kormány legújabb problémája ez, mert hiszen az az összeg, amit a kormány hadisegélyekre naponként kifizet, már ma is meghaladja a kétfélmillió kétszáz ezer koronát, s ez az összeg az újabb behívások folytán csak emelkedni fog. A kormány ezen úgy segít, hogy a hadisegélyző hivatal támogatását veszi igénybe. Ez a hír sok szegény asszony jóhiszeműségét semmisíti meg, kik a segély emelésétől várták tarthatatlan helyzetük jobbra fordulását. Mert a hadisegély a városokban annyira kevés, hogy abból megélni csakugyan nem lehet a legegyszerűbb igények mellett sem. De az állam pénzügyi helyzete lehetetlenné teszi a javítást s csak a társadalom segíthet a bajon.

*** Tíz perc.** Zsigmondy Anna öltözik. Kopognak. Katus, a kitűnő öltöztető kikiált:

— Öltöznék, nem lehet.
Ujabb kopogtatás. Katus kinéz, becsapja az ajtót.

— Jesszus, egy katona. Be ne lépjen! Ide senkinek se szabad bejönni.

— Nekem se? kérdi a katona.

Nagy álmélkodás s kezek összecsapása. A katona Zsigmondy Anna férje. Belép s elmondja, hogy ántuzóban van, mennek Albániába. Alighogy befejezi, veszi az órát.

— Tíz percem van.

Kis beszélgetés, kedves szavak, könnyek. Aztán becsukódik az ajtó, elmegy a katona. Katus megszólal:

— Ha tudtam volna, nem tartóztatom fel. Én is elvettem vagy két percet a tizből.

*** Megnyílt a női szabóipari tanfolyam.** A női szabóipari tanfolyam a helybeli fa- és fémipari szakiskolán f. hó 15 én megnyílt. Beiratkozni a tanfolyamra még f. hó 21 ig az intézet igazgatói irodájában, vagy Szóbel Adolfnál, a tanfolyam előadó-jánál lehet.

*** A Petőfi asztaltársaság újralakítása.** A „Petőfi Sándor asztaltársaság” szerdán este 8 órakor tartotta tisztújító közgyűlését a Kolozsvári utcai Röllich Béla vendéglő helyiségében. Elnökké ismét Eisele Sándor néptanítót választották meg. Alelnök lett Jónás Demeter és Russicska József. Pénztáros Bartha László. Ellenőr Löwenstein Zsigmond és Tamásy Gyula. Jegyző Molnár Győző és Szabó Imre. Gazda Crovató János. A közgyűlés elhatározta, hogy a „Petőfi asztaltársaság” 100 koronával alapítványt létesít a városi árvaház-nél, melynek kamataiból a jövőben vállalja velencei hadi árva részszűlnének segélyben.

*** Koronázási kiüntetések.** A Budapesti Tudósító jelenti: A hivatalos lap holnapi száma közli azokat a kiüntetéseket, amelyeket a király megkoronázása alkalmából adományozott. Nehány grófi és bárói rangon kívül egy pár valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot is adományozott a király.

*** Kongregációi élet.** Auri leányok kongregációja közösen szent ajándékot ma reggel 7 órakor tartja a Szent László menedékház kápolnájában.

*** Mikor lesz petróleum?** Ezt kérdezték a nagyváradai kereskedők is a biharszilági Olajipar r. t. től, amely táviratban közölte Mihály Jenő nagykereskedővel a következőket:

Míg a decemberi bátrálékos szállításokat nem teljesítjük, a januári esedékes petróleumot nem szállítjuk.

Biharszilági Olaj
ipar R. T.

A szállítandó petróleummennyiség tudvalevőleg a tavalyinak egyötöd része, míg a város a tavalyi mennyiséget (1 és fél liter) adta ki a vevőknek. Így kapott 4000 ember petróleumot a nem kapott a többi.

*** Zsák készletek bejelentése.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a magyar kir. miniszteriumnak rendelete alapján közli, hogy a zsákszövet és zsákkészletekre nézve az 572-1916 M. E. és az 1630-1916 M. E. számú rendeletekben megadott bejelentési kötelezettség kiterjesztetik oly módon, hogy az idézett rendeletek szerint bejelentésre kötelezettek kötelesek zsákszövet és zsákkészleteket a miniszterium nyolc újabb intézkedéséig minden második hónap 10 napjára a megelőző hónap utolsó napján volt állapot szerint az idézett rendeleteknek megfelelően bejelenteni. Nagyvárad, 1917. január 18-án. Rendőrkapitány.

*** Betörés a Kolozsvári-utcán.** Tegnap éjjel betörők jartak a Kolozsvári-utca 112 szám alatt. érv. Katz Jakabné hárszerületében. A tettesek a vasuti vágány felől a kerten keresztül hatoltak be az udvarra. Ott először a falat akarták keresztül-fúrni, azonban mikor ez nem sikerült, a zárat törték fel a azon keresztül hatoltak be. Az üzletből elvitték 8 kg. dobozos pótkávé, a násfel hengeres pótkávé, 3 kg. kuba kávé, egy szelencében, 8-12 csomag gyertyát, 8 liter szilvóriumot 2 liter vanília likőrt, 5 koronányi aprócsont és 1 pár arany függő. Az összes kár 260 korona. Jánossy Gyula főkapitányhelyettes szigorú nyomonzást rendelt el az ügyben, mert nem valószínű, hogy itt is a mostanában a külső réprészben gazdálkodó betörőbanda vendégszerepelt.

*** A Musciu ezredes futása.** A Nagyszabedi Újság írja: A szabolcsmegyei oláhjárás emléke az a történet. Autón ment Nagydísznődre a délre parancsnok, ott futott fel vezérkari rátrát a leggazdagabb polgár házában, onnan dirigálta a hadakat, onnan küldött parancsot Nagyszabedi városába, hogy minden rendbeli és felekezeti lakósból menjen ki kető Nagydísznődre a 6 ma d megmondja, hogyan vonul be Sibiuba (Nagyszabedi.) Aztán d szították az autót, a kerekekre virágot, az oldalra girlandot, a kocsiba pedig, be az ülése alá, Musciu ezredes sajátkezeleg tett pár ezüst poharat a háziur kedencéből, csupán díszítés okából Mikor készre voltak, mikor indulni akartak, akkor közbejöttünk mi, akkor szabad Musciu ezredes, de nem az autójával, mert északra is, délre is és mindentűn körül volt zárva; futott Musciu a 6 és ezüst poharak nélkül egy keskeny, nyirkos hegyzszakadéknál. Mikor elfogták

öt is, egy nagy hibát követett el a hadvezetés: nem hordoztatta körül a városban a hódítók seregét, vagy egykerékű taligán, hadd lássuk és hadd lásson el Szabeden jól ismerik és ismeri is a várost, hiszen valamikor a szabedi garizonban szolgált.

*** Be kell jelenteni a kenderet.**

A magyar kir. Miniszterium 4455/1916 M. E. számú rendelete a kenderkőr, a kikészített kender és kenderkőr bejelentése valamint a kikészített kender és kenderkőr forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában a rendőrkapitányi hivatal a következőket hozza az érdekeltek tudomására: Mindezek, kik kender bármilyen módon feldolgoznak valamint mindazok kik kender anyagok vagy kendergyártmányok eladásával foglalkoznak kötelesek birtokukban lévő vagy más részére őrizetben tartott nyers vagy éssátott kenderkészleteket, valamint a kikészítés bármely fokozatában lévő mindazon néven nevezendő kenderanyag készleteket az 1917. év február hó 10. napjáig ezután pedig a hozzájáruló készlettel az 1917. év április hó 30. napjáig volt állapot szerint 1917. május hó 10. éig „Kenderközpont” részvénytársaság Budapest, IV. ker., Deák Ferenc u. 15. sz. után a Kereskedelemügyi Miniszteriumnak bejelenteni tartoznak. Akiának kikészített készlete 500 kg. nál kisebb, a bejelentést a r. kapitányi hivatalnál I. e. 18. sz. teljesítik. Kikészített kender vagy kenderkőr készlet a jelen rendelet életbelépése után kikészített (előállított, feldolgozott) vagy beszerzett készlettel pedig 1917. február hónaptól kezdve havonként legkésőbb a hónap 10. napjáig a Kenderközpontnak megvételre közvetlenül felajánlandó. Azok, akik kendernek eladás céljára való kikészítésével kizárólag háziiparszerűleg foglalkoznak, kikészített kender és kenderkőr készleteiket a Kenderközpont helyi megbízottjainak kötelesek felajánlani. Kikészített kender avagy kenderkőrcsont nem postai forgalomban vonaton, hajón gép kocsin vagy tengelyen csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. Kivételt képeznek a vásárhelyekre történendő szállítások mit a helyi hatóságok ismernek. A rendelet ellen vétők szigorúan büntetettek. A rendelet többi részére a felvilágosítások a Rendőrség I. emelet 18. számú szobájában Darabánth Ferenc irodavezetőnél szólnak. Nagyvárad, 1917. január 16. Rendőrfőkapitány.

*** Hol osztják ki a petróleumot.**

Tudatva mindazokkal, akik még január hóra szóló petróleumjegyre esedékes petróleumot nem kapták meg, hogy petróleum járandóságukat a hó 19. (16.) mártól kezdve Mezey János és Tsa Szent László tér, Rosenblüh Lajosné Timár u. 9. Weintraub Mór Teleki utca, érv. Gottlieb Mórné Lovas u. 13. Neumann Gábor Aradi ut 5, Krasznar M rné Bányász, Klein Sámuelné Kolozsvári u. 3, Fleghammer Árpádé, Gross Gyula Hattyu u. 19, Danó György Vitéz u. 19, Gross Izidorné Beihlen utca 13, Andriška János Körös u., Kapsa Márton Ballassa u. 2, Vladár János Kálvária utca 30, érv. Leokutás Józsefné Uri u. 20, Imre István Vizvesztők u. 43, Sebreyer Fülöpné Peceze-u., Markovits Ignác Pereces-u. 8 Szikora József Teleki u. 47, Neumann Sándor Aradi ut 1. érv. Grünfeld Bertalané Aradi ut, Tallier Sándor Teleki-u. 60, Jakab Jakab Szent Anna-utca 28, Vörös Béla Teglavető utca 35, József Lajos Teleki u., Gross Izidor Körös u., Klein Abrahámné Rákóczi-utca 55, Brüder Etel Teleki u., érv. Farkas Salamonné Beethy Odón-u. 32, Weisz Dávid Kolozsvári-utca, Guttman Zeigmond Nagypiac tér 70, Seilenfraud Mariška Damjanich-u. 27, Horváth László Körös utca 17, Vargha László Körös utca 6, Zauberer Áron Várkapu-37, Fekete Ignác Hattyu utca 28, Székely Jakab Varju-utca 21, Goldmann Sámuel Kálvária utca 42, Glück Gyula Aradi ut 25, érv. Klein Sámuelné Aradi-ut 3, Waldmann

S. Rákóczi ut. Rosenberg Nina Damjanich-utca 29, Oppenheim Mór Szent János utca 81, Grün Sámuel Varju utca 2, Spitzer Armin Nagypiac tér, Rottenberg Mór Ózoda-utca 16, Schwaria Farkas Pál utca 23, Weisz Lajos Gsegeri utca 46, Schwartz Adél Körös utca 59, Zelányi László Teleki utca, Jámber Lajosné Hármas utca 16. sz. alatti cégkandó megvásárolhatják. Folytató legozaan beérkező díj és áruváltás alá bocsátandó további petróleum mennyiségéről a közönséget esetről esetre külön hirdetés mény útján fogom értesíteni, úgy, hogy a hó folyamán az esedékes petróleum mennyiségét mindenki megvásárolhatja. Nagyvárad, 1917. január hó 16. án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

*** A kendermag maximális ára.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a magy. kir. Miniszteriumnak 128.604/1916. számú rendelete alapján közli, hogy az 1916. évi termésköltség számoló kendermagból a termelő csak a vetőmagot tarthatja vissza a többi mennyiséget a Hadi Termény r. t. nak megvételre felajánlani köteles. Az árak következtében állapítanak meg. Az elsőrendű vetőmag legalább 85 százalékos csirázó képeségű 100 kilogrammonként 200 koronára. Másodrendű vetőmag: 175 korona. Ki a jelen rendelkezéseit megszegi kihágást követ el a 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal a 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő. Nagyvárad, 1917. január 16. Rendőrkapitány.

*** A kamara értesítése.** A m. királyi kereskedelemügyi miniszter urnak 85739-1916 sz. leirata alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a m. kir. kormány a nemzetellen árfelbajások elleni védekezés céljából szükségesnek találta, hogy konservált halak, friss halak, mindenféle tej és tejszín-konzerv, főzelék és egyéb konzervek bevásárlásánál is a os és kir. osztrák és német-birodalmi kormányokkal egyöntetűen járjon el és ezért az itt említett cikke beszerzésének központosításához is hozzájáruljon. A központi bevásárlásban magyar részről a Hadi Termény r. t. fog résztvenni. Az érdekelteket sürgősen tájékoztatjuk szal, hogy további intézkedésig a magán kereskedelem részére az említett cikkek nemzetbiztonsági átvitele tiltva leendő és a német-birodalmi kormány ezek átvitelének engedélyezésére irányuló kéréseket kivétel nélkül visszautasít. Nagyvárad, 1917. január hó 16. A nagyvárad i Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Izidor sk. elnök h. Dr. Sarkedi Lajos sk. titkár.

*** Gyönyörű rózsák** a hó legzebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethess. Elég ha a megbeszélhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szepítőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

Több ház forgalmas helyen eladó. Bővebbet a Nagyvárad i Kereskedelmi és Forgalmi banknál, Rimanóczy utca 6. szám.

*** Kéhhőség,** hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelence. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

*** Értesítés.** A nagyvárad i Hitelbank r. t. Takaréks és Ségelyszövetkezeti XII ik évtársulatának kifizetési f hó 15 én megkezdődtek.

*** Megfogyott** szélből kivörösödött arc, orr, kéz ápolására es fehéritésére gyors és biztos hatású a Harmattaj créme és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Telefon 13-02.

Igazságszolgáltatás.

Elítélték a gyújtogatót. Tegnap befejezte az esküdtbíróóság Makda Simon papperő valóni gyújtogató bűnyének tárgyalását. Szöllőssy Gyula elnök az esküdték igazmondása után kihirdette a bíróság ítéletét, amely a gyújtogatót két évi börtönnre ítélte. Az elítelt felebbesett. A védelmet Nagy Mihály dr látta el.

Legujabb táviratok.

Külgyminiszterünk képviselöte Varsóban.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) Ugron István rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter legközelebb a külgyminiszter képviselöteben Varsóba megy.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenté 18-án este: A nyugati és keleti harc vonalon a nap különösebb harci tévékenység nélkül telt el.

Magyar miniszterek Berlinben.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) A háborus gazdasági kérdések tanácskozására gróf Tisza István miniszterelnök Ghillányi földmivelségi miniszter szakelőadóikkal és báró Kürthy Lajos a közlelmzési hivatal elnöke, az osztrák miniszterelnök, az osztrák földmivelségi és Höfer Antal osztrák élelmzési miniszter társágában Berlinbe érkeztek, ahol tegnap megkezdték tanácskozásaikat.

A Nord. Alig Zeitung megleghangu cikkben üdvözli a vendégeket.

Millió sikkasztás Oroszországban.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Pétervári jelentések szerint Oroszországban nagy sikkasztásnak jöttek nyomára a Tatjana nevü jótékony egyesületnél. A botrányban a cár egyik leánya is szerepel s a legmagasabb körök is érdekelve vannak. Az egyesület titkárát Billassov kamarást hűtlen kezelés miatt letartóztatták, az eddigi megállapítás szerint az elsikkasztott összeg több millió rubelre rug.

Békeáramlat Olaszországban.

Lugano, január 18. Az olasz kormányparti lapok és a nacionalista sajtó szüntelenül tovább harcolnak a legterrorisztikusabb eszközök felhasználásával az állandóan növekvő békeáramlat ellen. Közben pedig a politikai pártok között is kitört a legszenvedelmesebb harc, amely olyan méreteket vesz fel, hogy kormányválság fenyeget. A na-

cionalisták hevesen követelik Orlando miniszter lemondását, amire válaszként a katolikusok állandóan Bissolattit támadják.

SZÍNHÁZ

A MAI SZINLAPOK.

Este 7 és fél órákor, rendes helyárrakkal:

Zsuzsi.

Vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Balogh köföjtő — Tóth Elek
Zsuzsi, özvegy menyecske — E. Kovács Mariska
Hajduné, az anyja — T. Pogány Janka
Állomásfőnök — Ivánfy Jenő
Józsi, bakter — Szigeti Jenő
János, bakter — Tarnai Béla
Pityu, munkás a kőbányában — Rákosi Ferenc

Heti műsori:

Szombat délután: Szibil.
Szombat este: Négy a kislány.
Vasárnap délután: Egy magyar nábob.
Vasárnap este: Zsuzsi kisasszony.

Szibil — Perényi Kálmannal. — Szombaton délután a színház műsorának egyik legkedvesebb darabja: a Szibil kerül színiara. Ez alkalommal Perényi Kálmán Poir szerepében lép fel az operetta előadása keretében.

Négy a kislány. Szombaton este a színház egyik csak nemrég nagy sikerral bemutatott újdonságának, a Négy a kislánynak előadását ismétlik meg.

Egy magyar nábob. Jókai Mór klasszikus szépiégü regényéből vált drá mává az Egy magyar nábob, amelynek előadása addig is már számos telt házat vonzottak, mert ebben a drámában élő alakokban látja a publikum azokat az érdekes embereket, akiket Jókai Mór regénye telt örökéletűvé. Az Egy magyar nábob legközelebb vasárnap délután kerül színiara.

A Zsuzsi kisasszony. Ebből az oly hamar népszerűvé vált operettéből bizonyára élénk emlékezetében lesz még az a kitűnő alakítás, amelyet Falsetti szerepében Perényi Kálmán produkált. A társulat közkedvelt fiatal színésze vasárnap este újból megjelenik a Szigeti színház közönsége előtt és Falsettit fogja eljátszani.

1 kg. jó minőségü CSOKOLÁDÉ
!! 1 dobozban 40 tábla !!
K 19.50.
ASZÓDI MIHÁLY
Kossuth-utca.
Viszont eladóknak árkedvezmény.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdő szoba s egyéb mellékkeliségekkel 1917 május 1 re értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

VIGADÓ mozgószínház	Pénteken A könnyelmű asszony színmű 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.
URANIA mozgószínház	Pénteken Az aranyásó titka dráma 4 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.
APOLLO mozgószínház	Pénteken Naszinduló Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

China ezüst kenyér kosár . . .	4 K
China ezüst cukor tartó . . .	4 K
China ezüst vaj tartó . . .	4 K
China ezüst cukor kosár . . .	4 K
China ezüst dohányozó készlet . . .	4 K
Vizes készlet 6 személyre . . .	4 K
Boros készlet 6 személyre . . .	4 K
Likőrös készlet 6 személyre . . .	4 K
Sörös készlet 6 személyre . . .	4 K
Tésata készlet 6 személyre . . .	4 K
Befőttés készlet 6 személyre . . .	4 K
Tésa készlet aranyozással 6 személyre . . .	12 K
Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . .	12 K
Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . .	12 K
Mosdó készlet fayence . . .	10 K
Fűszer készlet állványnyal . . .	10 K
Cigaretta ezüst készlet . . .	10 K
Ebédlő készlet aranyozással 6 személyre . . .	30 K

Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Répkerekezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva áttűnően elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzatoktól csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett)

IZSÁK LIDIA elsőrendű főzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtében.

Fűzőket a legelő divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgityei színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspökiresidenciamellett)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
„Adria” R. T. Nagyváradon.

Beraktározás!

Áruk, bútorok, termények stb. rövidebb-hosszabb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szőlő-pincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-pusztaság, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Szőlőtörkölyt

kiégetett vagy kiégetetlen állapotban legmagasabb árrban vásárolunk.

Moskovits Mór és fia
Részv.-Társ. Kolozsvári-u.

Meghívó.

A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1917. évi január hó 27-én délután 3 órakor saját helyiségében (Kossuth Lajos-utca 6.) tartja

évi rendes közgyűlését

melyre a t. tagok tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és annak kapcsán az 1916. évi zárszámadások tárgyalása, továbbá az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye feletti határozathozatal.
2. A felszámoló 1914-1916 évi 19 ik évtársulat törzsbetéteire eső nyereség-osztalék megállapítása
3. A felz. melő 1914-1916 évi 19 ik évtársulat betétei és nyereségosztalék kiutazási idejének megállapítása.
4. Az igazgatóság választása.
5. A felügyelő bizottság választása.
6. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1917. január 17 én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése, valamint az évi mérleg a szövetkezet üzleti helyiségeiben a tagok által megtekinthetők

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok,
**amerikai és sodrony-
ágybetétek**: összehajtott
ágyak eredeti gyári árrakon
kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Első olcón 500.000 darab tégla értekezhetni a Nagyvárad Kereske delmi és Forgalmibank részvén. társaságnál Rimanócy-utca 6.

Szőlősgazdák és Kereskedők
figyelmébe!

RAFFIÁT

első rangut nagyobb mennyiségben szállit

a Nagyvárad Hitelbank
részvénytársaság.

Zöldfa-utca 2. sz.